

การควบคุมสิ่งแวดล้อม Environmental management

การควบคุมสิ่งแวดล้อมเป็นการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมเพื่อไม่ให้ยุงมีการขยายพันธุ์

ทางค์ บ่อ กะละมัง ที่เก็บกักน้ำจะเป็นแหล่งที่ยุงออกไข่และกลายเป็นยุง ต้องมีฝาปิดและหมั่นตรวจสอบว่ามีลูกน้ำหรือไม่

ให้ตรวจสอบรอยรั่วของท่อน้ำ ทางค์น้ำหรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับน้ำว่ารั่วหรือไม่ โดยเฉพาะฤดูฝน

ตรวจสอบแจกัน ถ้วยรองขาโต๊ะ ต้องเปลี่ยนน้ำทุกสัปดาห์ สำหรับแจกันอาจจะใส่ทรายผสมลงไป ส่วนถ้วยรองขาโต๊ะให้ใส่เกลือเพื่อป้องกันลูกน้ำ

หมั่นตรวจสอบภาตรองน้ำที่ตู้เย็นหรือเครื่องปรับอากาศเพราะเป็นที่แพร่พันธุ์ของยุง โดยเฉพาะภาดระบายน้ำของเครื่องปรับอากาศซึ่งออกแบบไม่ดี โดยระบายน้ำอยู่เหนือกันภาดหลายเซนติเมตร ทำให้มีน้ำขังซึ่งเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุง

ตรวจสอบๆ บ้านว่าแหล่งน้ำขังหรือไม่ ท่อระบายน้ำบนหลังคามีแอ่งขังน้ำหรือไม่หากมีต้องจัดการ

ขุดน้ำ ระบาย หรือภาชนะอื่นที่อาจจะเก็บขังน้ำ หากไม่ใช้ให้ใส่ถุงหรือฝังดินเพื่อไม่ให้มีน้ำขัง

ยางเก่าที่ไม่ใช้ก็เป็นแหล่งขังน้ำได้เช่นกัน

หากใครมีรั้วไม้ หรือต้นไม้ที่มีรูกลวง ให้

คอนกรีตเทใส่ปิดรูต้นไม้ไม่ต้องตัดตรงข้อและให้เทคอนกรีตปิดแอ่งน้ำ

การป้องกันส่วนบุคคล

ใส่เสื้อผ้าที่หนาพอสมควร ควรจะใส่เสื้อแขนยาว และกางเกงขายาว เด็กนักเรียนหญิงก็ควรใส่กางเกง

การใส่ยาฆ่ายุง เช่น pyrethrum ก้อนสารเคมี

การใช้กลิ่นกันยุงเช่น ตะไคร้ หรือสารเคมีอื่นๆ

นอนในมุ้งลวด หรือมุ้ง

การควบคุมยุงโดยทางชีวะ

เลี้ยงปลาในอ่างที่ปลูกต้นไม้ หรือแหล่งน้ำตาม

ธรรมชาติ

ใช้แบคทีเรียที่ผลิตสาร toxin ฆ่ายุงได้แก่เชื้อ

Bacillus thuringiensis serotype H-14 (Bt.H-14) and Bacillus sphaericus (Bs)

การใช้เครื่องมือดักจับลูกน้ำซึ่งเคยใช้ได้ผลที่สนามบินของสิงคโปร์แต่สำหรับกรณีประเทศไทยยังได้ผลไม่ดีเนื่องจากไม่สามารถควบคุมแหล่งน้ำธรรมชาติจึงยังมีการแพร่พันธุ์ของยุง

ไข้เลือดออกป้องกันได้

ไข้เลือดออก เป็นโรคที่เกิดจากยุง ซึ่งเป็นพาหะของโรค ไข้เลือดออก นอกจากจะเป็นปัญหาสาธารณสุขของประเทศไทยแล้วยังเป็นปัญหาสาธารณสุขทั่วโลกโดยเฉพาะประเทศในเขตร้อนชื้น และก่อให้เกิดความกังวลต่อผู้ปกครองเวลาเด็กมีไข้ และมักพบบ่อยในเด็กต่ำกว่า 15 ปี โดยเฉพาะช่วงอายุ 2-8 ปี แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าผู้ใหญ่จะไม่มีโอกาสเป็นโรคไข้เลือดออกได้ โดยเฉพาะต้องอาศัยอยู่ในแหล่งที่ชุกชุมไปด้วยยุงตัวร้าย

จัดทำโดย

งานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลเขาขาว อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ปกป้องตนที่คุณรักจากยุงลายและโรคไข้เลือดออก หยุดได้ด้วยมือเรา

อาการของ ไข้เลือดออก

แนวทางการรักษาโรค ไข้เลือดออก

การปฏิบัติ

เมื่อมีคนในบ้าน/ข้างบ้านเป็นไข้เลือดออก

เนื่องจาก ไข้เลือดออก ระบาดโดยมียุงเป็นตัวแพร่พันธุ์ ดังนั้นเมื่อมีคนในบ้านหรือข้างบ้านเป็น ไข้เลือดออก ควรจะบอกคนในบ้านหรือข้างบ้านว่า มีคนเป็น ไข้เลือดออก ด้วย และแจ้งสาธารณสุขให้มา ฉีดยาหมอกควันเพื่อฆ่ายุง รวมถึงดูแลให้สมาชิกใน ครอบครัวป้องกันการถูกยุงกัด สำรองภายในบ้าน รอบบ้าน รวมทั้งเพื่อนบ้านว่ามีแหล่งแพร่พันธุ์ยุงหรือไม่ หากมี ให้รีบจัดการและทำลายแหล่ง เพื่อป้องกันเป็นไข้เลือดออก นอกจากนี้ต้องคอยระวังเฝ้าดูอาการของสมาชิกในบ้าน หรือข้างบ้านว่ามีไข้หรือไม่ หากมีไข้ให้ระวังว่าอาจจะเป็น ไข้เลือดออกได้

การป้องกันโรค ไข้เลือดออก

ทุกวันนี้ยังไม่ยาที่ใช้รักษา ไข้เลือดออก ดังนั้นการป้องกัน จึงเป็นวิธีที่ดีที่สุดโดยป้องกันการแพร่ของยุง

โรค ไข้เลือดออก ไม่มีการรักษาเฉพาะ การรักษาเป็นเพียง การประคับประคองอย่างใกล้ชิดโดยการเฝ้าระวังภาวะช็อค และเลือดออก และการให้สารน้ำอย่างเหมาะสมก็จะทำให้อัตราการเสียชีวิตลดลง โดยทั่วไปการดูแลผู้ป่วยโรค ไข้เลือดออก มีแนวทางการดูแลอย่างใกล้ชิด ดังนี้

1. ให้ยาลดไข้, เช็ดตัวลดไข้ ยาลดไข้ที่ควรใช้คือ Paracetamol ไม่ควรใช้ยาจำพวกแอสไพรินเนื่องจากจะทำให้เกร็ดเลือดผิดปกติ และระคายกระเพาะอาหาร
2. ให้สารน้ำชดเชย เนื่องจากผู้ป่วย ไข้เลือดออก มักมีภาวะขาดน้ำ เนื่องจากไข้สูง เบื่ออาหาร และอาเจียน ในรายที่พอกทานได้ให้ดื่มน้ำเกลือแร่บ่อยๆ ในรายที่ขาดน้ำมาก หรือมีภาวะเลือดออก เช่น อาเจียน หรือถ่ายเป็นเลือดต้องรับไว้รักษาในโรงพยาบาล เพื่อให้สารน้ำทางเส้นเลือด
3. ติดตามดูอาการใกล้ชิด ถ้าผู้ป่วย ไข้เลือดออก มีอาการปวดท้อง ปัสสาวะน้อยลง กระสับกระส่าย มือเท้าเย็น โดยเฉพาะในช่วงไข้ลด ต้องรีบนำส่งโรงพยาบาลทันที
4. ตรวจนับจำนวนเกร็ดเลือดและความเข้มข้นของเลือดเป็นระยะเพื่อใช้พิจารณาปริมาณการให้สารน้ำชดเชย

อาการของ ไข้เลือดออก ไม่จำเพาะอาการมีได้หลายอย่าง ในเด็กอาจจะมีเพียงอาการไข้และผื่น ในผู้ใหญ่ที่เป็น ไข้เลือดออก อาจจะมีไข้สูง ปวดศีรษะ ปวดตามตัว ปวดกระบอกตา ปวดกล้ามเนื้อ หากไม่คิดว่าเป็นโรค ไข้เลือดออก อาจจะทำให้การรักษาช้า ผู้ป่วยอาจจะเสียชีวิต ทั้งนี้ลักษณะที่สำคัญของ ไข้เลือดออก มีอาการสำคัญ 4 ประการคือ

1. ไข้สูงลอย : ไข้ 39-40, มักมีหน้าแดง, โดยมักไม่ค่อยมีอาการน้ำมูกไหลหรือไอเด็กโตอาจมีอาการปวดเมื่อยตามตัวและปวดศีรษะ อาการไข้สูงมักมีระยะ 4-5 วัน
2. อาการเลือดออก : เลือดกำเดาไหล, เลือดออกตามไรฟัน, เลือดออกในกระเพาะ โดยจะมีอาการอาเจียนเป็นเลือด หรือ ถ่ายดำ, จุดเลือดออกตามตัว
3. ตับโต
4. ความผิดปกติของระบบไหลเวียนเลือด หรือช็อค มักจะเกิดช่วงไข้จะลดโดย ผู้ป่วยจะมีอาการกระสับกระส่าย มือเท้าเย็น รอบปากเขียว อาจมีอาการปวดท้องมาก ก่อนจะมีการช็อค ชีพจรเบาเร็ว ความดันต่ำ

